

נהרגים באוהלה של בורותם

על גיוס חרדים לשם מרד כנגד אֵלוהים

גלי בת חורין

'הדתה'. בעיניהם, כל מה שנחשב עד היום לאמת - הוא בהכרח שריד שעליהם לזהות ולנכש. נחושים שלא לטעות שוב, כיוונו את מאמצי ההרס כנגד שני ערכים כה בסיסיים שקדמו אפילו לאנושות ושאנחנו חולקים עם כל אורגניזם: ערך ההישרדות וערך ההתרבות באמצעות הולדה. הם הבינו, בצדק, ששוללת שני ערכי היסוד הללו שוללת למעשה את הכול. לא במקרה כינויו של השטן על פי הנצרות הוא "הישות ששוללת הכול" שמאפיינת את אותם רדיקלים -המכנים עצמם "פרוגרסיבים". אין לי בעיה עקרונית לכנות אותם "כת שטן", אם קיים ההבדל - הוא קטן מלהיות משמעותי.

יש דברים נסתרים

גם הפחד מקידום בצה"ל של הדתיים הציוניים - שרואים בשירות הצבאי מצווה דתית - נובע מאותו רגש נקם כנגד כל מה שנתפס בעיניהם כשייך לאֵלוהים - אויבם המר. המראיין בשיחה שהבאנו בפתיחה, סימפטי מכדי להימנות עם כת החושך של הפרוגרס. נראה שהוא נמנה עם הרוב הנאיבי, שמאמין שהמציאות בכללותה זהה לתפיסת המציאות שלו עצמו. לעומתו, הצעיר החרדי ער לכך שהוא ובן שיחו אינם חולקים את אותה מציאות. כדי להביא את בן שיחו לתובנות חדשות עליו לגרום לו להכיר בכך שקיימים בעולם דברים שהוא מאמין בתועלת שלהם גם בלי לדעת בדיוק כיצד הם פועלים (איסוף מודיעין, במקרה זה), וכך לרמז לו שייטכנו אנשים בעלי תפיסות עולם אחרות משלו, שמשוכנעים שתפילות מגינות על המדינה, גם אם הוא לא מבין כיצד זה אפשרי, לאחר שהודה שאינו מבין אפילו כיצד נעשית עבודת מודיעין, אף שבתועלתה הוא כן מאמין.

על פי מבוכת המראיין ההגון, נראה שהחרדי הצליח לפקוח את עיניו לעובדה שבחלקים החסרים בתמונת עולמו חיים אנשים אחרים, שייטכנו שאינם מוטעים יותר ממנו, שפועלים לטובת הכלל באופנים שאינו מסוגל אף לדמיין.

ליכותו של המראיין ייאמר שלא נוח לוותר על העיוורון הדוגמתי. מתגמל יותר לדבוק באמונה שרק הוא שייך למחנה הרציונלי שנושא בכל עול המציאות ולהתנשא על יריב חרדי שחי במציאות דמונית והוא רק נטל. למולו, כתמונת מראה, קיימים אותם מאמינים נאיביים שבטוחים שכל הצרות נופלות עלינו באשמת כפירתם של חילונים.

האמת שמשמעת מהטעונוני של הצעיר החרדי אכן עמוקה למדי: כולנו נוטים להניח שמה שאיננו מבינים לא באמת קיים, ולכן מוטב שנקבל לפחות את העובדה שאנשים ומגזרים שונים מטפלים בצורות שונות באותן בעיות קיומיות מבלי לפסול אלו את אלו כמשתמטים או כופרים בעיקר, מתוך בורות הדדית.

בשמחת תורה הוכינו מכה איזומה, בין השאר בשל יהירות צמרת המודיעין שראתה בעצמה מונופול על איסוף מידע, עד שהחלה להאמין שמה שאנשי אינם יודעים ומבינים - אין לו קיום במציאות. במקרה הטרגי הזה - היעדר הבנת רגש דתי של האויב הביא להתעלמות מפנאטיות אסלאמיסטית רצחנית תחת הקונספציה השגויה "האחר הוא אני", ששאפתו כשאיפתם: רווחה כלכלית, שקט ושלוש. נדמה לי שבחור חרדי כזה בחיל המודיעין לא היה נופל בטעות הזו.

אני כשלעצמי סבורה שאין לגייס חרדים בכפייה בניגוד לרצונם ולאמונתם - ולו משום שמדינת ישראל היא המקום היחיד בעולם שבו מובטח לכל יהודי לחיות על פי אמונתו - השתכנעתי מהשיחה מאירת העיניים הזו, ואני יודעת שתועלת רבה תצמח לנו מאנשים כמוהו בחיל המודיעין.

"אורות בחושך" ציור שמן על לוח עץ ממצעד החיים באושביץ. מתוך היצירה "משיב הרוח" - קולאז' ציורי ניצחון במלחמה.

התערוכה נודדת לפרטים, נעמן לבבי 0508621524

שהמציאות אינסופית והאדם סופי - רק אֵלוהים יכול לראות את התמונה השלמה ולהעיד על שאלת קיומו. האתאיסט הקיומי אינו אלא אדם שמאמין בבורותו שכל מה שהוא אינו יכול לדעת או להבין - אינו קיים במציאות.

חילוניות היא אתאיזם אידאולוגי, רעיון שהוא הרבה פחות יומרני מאתאיזם קיומי. חילוני הוא מי שבחר בחירה, מודעת או לא, לבסס את תפיסת עולמו על בסיס רציונליזם חומרי. הנחות היסוד הללו הצמיחו את זרם הנאורות, את ההומניזם ואת המודרניזם. הפרויקט ההרואי הזה, להטיל את כל האחריות על המוסר, הפילוסופיה והמציאות על כתפיו הצרות של האדם, קרס בשבר המעבר בין המודרנה לפוסט-מודרנה - כשהתברר לנו שכולנו מתנהגים כאילו היינו אנשים מאמינים, משום שכל התפיסות המוסריות, החינוכיות והאינטואיציות המוסריות שלנו מעוגנות באותם ערכים שהוטבעו באנושות מתוך ידע אנושי שנצבר במהלך אלפי דורות שבהם האמונה והדת משלו בכיפה.

מיעוט מזערי בחר להקציץ את הזהות ה'חופשית' עד לכדי הקדשת החיים למרד כנגד האֵל. קשה לכנותם 'אתאיסטים', משום שלא ניתן למרוד כנגד מה שאינך מאמין שקיים

רובנו השלמנו בעצב עם כישלון הפרויקט החילוני ונפטרנו מהיהירות המתנשאת כלפי מאמינים. מנגד, מיעוט מזערי בחר להקציץ את הזהות ה'חופשית' עד לכדי הקדשת החיים למרד כנגד האֵל. קשה לכנותם 'אתאיסטים', משום שלא ניתן למרוד כנגד מה שאינך מאמין שקיים. מדובר בחסידים שוטים של כת (אנטי?) דתית שרואה באֵל יריב שיש להביסו מתוך תחושת עלבון עמוק בגילוי שרומו, עד שאפילו מושג האמת שלהם מעוגן בתפיסות אמוניות. מרומים ונגזלים, הפכו את מלאכת עקירת כל שריד מידע אנושי שירשנו מקודמינו לתורתם-אמונתם, כפרי החטא הקדמון -

כשהעליתי את הסרטון, סברתי שכולם יתרשמו כמוני. מתברר שהיה צורך להסביר את המהלך הלוגי שהוביל הצעיר החרדי מתוך עמדת נחיתות אל הניצחון המוחץ.

לפני הכול יש לציין שנקודת מבטי היא חילונית. חילונית אינה 'אתאיזם'. יש שלושה סוגים עיקריים של אתאיזם. הנוקשה מכולם הוא **אתאיזם אונטולוגי** (קיומי): תפיסתו של אדם שמתיימר לטעון שהצליח להבין את המציאות בכללותה,

הצעיר החרדי ער לכך שהוא ובן שיחו אינם חולקים את אותה מציאות. כדי להביא את בן שיחו לתובנות חדשות עליו לגרום לו קודם להכיר בכך שקיימים בעולם דברים שהוא מאמין בתועלת שלהם גם בלי לדעת בדיוק כיצד הם פועלים

כאילו סידר תמונת פאזל מושלמת ולאחר שהניח את הפיסה האחרונה מצא שאין בה מקום לבורא. משמע שהוא אינו קיים במציאות. אלא שמאחר

ראיתי סרטון ויראלי ברשת, שבו מראיין פונה לצעיר חרדי ברחוב:

- "לאור המצב הביטחוני, האם אתה בעד לגייס את כל החרדים?"

הצעיר הנשאל הופתע, הגיב בהלם ועשה רושם ראשוני של רפה שכל. לבסוף הוא מלמל: "לא, לא את כולם".

- "ומה אתה מציע לרמטכ"ל שסובל מחסר בכוח אדם?"

- "אה, וואלה. שמע, אני חושב ש... גמגם, ואז התעשת ותקף את הטיעון לשוויון בנטל:

- "הרי גם אלו שביחידת המודיעין 8200 לא מקריבים את חייהם, הם בסך הכול יושבים מול מחשב".

המראיין הופתע והתחיל גם הוא לגמגם: "הם... אה... תורמים לצה"ל מהזווית הזו".

הקשה החרדי:

- "למה? מה עוזר לנו מודיעין?"

המראיין, שאיבד את תחושת העליונות, ענה בצנינות: "זו שאלה טובה, לאור המחדל". הצעיר החרדי החל להוביל את השיחה ואילץ את המראיין להודות שאין לו מושג "מה עושה מודיעין", מנחש ש"תפקידו להתריע ממצבים כאלו".

וכאן החרדי משיב: "אז כמו שאתה לא מבין מה עושים שם במודיעין, אתה צריך להבין שלומדי תורה גם הם עוזרים באופנים שאנחנו לפעמים לא מבינים ולפעמים לא מרגישים (שהתורה) עוזרת... אנחנו מאמינים שזה ככה עוזר. אז בלי זה (התורה) - זה כמו צבא בלי מודיעין. לא?"

יוזרים יחד

סטודיו פסיפס אנושי מציע לבתי הספר פעילות מיוחדת ומחברת ליצור קיר אומנותי לכניסה לחדר לחצר לאולמות

קיר פסיפס או קיר יחודי מאריחי קרמיקה ✨ כל גודל קיר מתאים

ליזוי מקצועי ואישי של כל התהליך:

בחירת הקיר ✨ עיצוב ✨ הדמייה ✨ חומרים ✨ עבודה עם הצוות ועם התלמידים ✨ תליה

תמר ארינא 054-7735017

מאושר גפ"ן מספר 32821